

Những Lời Khai Thị Trí Huệ Trong Kinh Kim Cang

Chủ Đề 1004: Thí Giả, Thọ Thí, Thí Vật; Xét Về Nhân Duyên Của Ba Phương Diện Này Đã Là Thiên Sai Vạn Biệt, Nói Không Thể Hết

Chủ giảng: Pháp sư Tịnh Không

Thời gian: Tháng 05 năm 1995

Địa điểm: Cư Sĩ Lâm Phật Giáo Singapore

Trích lục từ: Báo cáo nghiên cứu Kim Cang Bát Nhã (Tập 087)

Chuyển ngữ: Tịch Minh

【Thí giả (người bố thí), thọ thí (người nhận bố thí), thí vật (vật được đem bố thí); xét về nhân duyên của ba phương diện này đã là thiên sai vạn biệt, nói không thể hết. Huống hồ, nếu ba phương diện này chẳng tụ hội tại cùng một thời, cùng một xứ, thì một pháp bố thí này cũng không thể diễn ra. Mà sự tụ hội tất yếu phải nhờ vào duyên; do đây có thể biết, hết thảy mọi sự việc không gì chẳng do nhân duyên sanh.】

Thế Tôn trong kinh *Hoa Nghiêm* đã dạy chúng ta, hết thảy các pháp thế gian và xuất thế gian, lớn như thế giới, nhỏ như vi trần, không gì chẳng phải là vô lượng nhân duyên. Sự việc này thành thật mà nói, bình thường chúng ta không hề lưu tâm đến, không cẩn thận tỉ mỉ quán sát nó. Thậm chí có thể nói, tâm niệm của chúng ta quá đỗi thô thiển, căn bản là chưa từng nghĩ đến sự việc này, không biết rằng nhân duyên lại phức tạp đến như vậy; mức độ phức tạp của nó có thể nói là ngang bằng với hư không pháp giới, không khác gì với những vọng tưởng phân biệt trong tám thức tâm của một con người chúng ta. Sau đó, khi chúng ta đọc đoạn văn này, mới có thể thể hội được một chút ý nghĩa của nó. “Thí giả” là người bố thí, chính là người tu hạnh bố thí. “Thọ thí” là người tiếp nhận sự bố thí. Chúng ta tu bố thí, quý vị nhất định phải ghi nhớ, sự bố thí mà bốn kinh giảng bao hàm toàn bộ sinh hoạt trong cả cuộc đời chúng ta; phải hiểu được đạo lý này, phải biết được chân tướng sự thật này. “Thí vật”, là vật mà quý vị đem ra bố thí. Vì e ngại có những đồng tu mới đến chưa nghe được phần trước, nên chỗ này không thể không nói thêm vài lời.

Thí dụ như một người nội trợ trong gia đình, chúng ta nói tu Bố thí Ba-la-mật: buổi sáng quý vị thức dậy, quét dọn nhà cửa sạch sẽ, chuẩn bị bữa điểm tâm, đây chính là bố thí. Quý vị dùng sức lao động của mình để làm việc, dùng

đầu óc của mình để tư duy xem việc này phải làm như thế nào, bữa sáng hôm nay phải chuẩn bị những gì? Người cả nhà của quý vị là người “thọ thí”, quý vị là một “thí giả”, người nhà của quý vị là những người tiếp nhận sự bố thí của quý vị. Một không gian thật thoáng mát, một môi trường sạch sẽ, một bữa điểm tâm tuyệt hảo, đó chính là “thí vật” của quý vị. Cho nên, bố thí bao hàm toàn bộ đời sống sinh hoạt trong cả cuộc đời chúng ta, bất luận ở nơi đâu cũng đều đang làm bố thí. Người thế gian tuy có làm, nhưng họ hoàn toàn không biết; không biết thì không thể nói là không có quả báo, không biết thì cũng có quả báo.

Tóm lại mà nói, mười pháp giới y báo và chánh báo trang nghiêm đều không tách rời khỏi nhân duyên quả báo. Phật trong kinh *Pháp Hoa* có giảng cho chúng ta về “Thập Như Thị”, một chút cũng không sai; Thập Như Thị kỳ thực chính là giải thích cho một câu trong kinh *Kim Cang*: “Chư pháp như nghĩa”. “Chư pháp như nghĩa” nói chi tiết thì chính là Thập Như Thị; khai triển rộng ra nữa, “Bách giới thiên như” (*Trăm cõi ngàn như*) mà Đại sư Thiên Thai đã nói tới, há chẳng phải là đã bao trùm toàn bộ y chánh trang nghiêm của mười pháp giới vào trong đó rồi hay sao? Bố thí là “như thí”, thì Trì giới, Nhân nhục, Tinh tấn, Thiền định, Bát-nhã có phải là “như thí” hay không? Pháp pháp đều “như”, không có một pháp nào chẳng “như”, hết thảy pháp đều là toàn bộ sinh hoạt trong cả một đời của chúng ta. Quý vị hướng về chỗ này mà thể hội, hướng về chỗ này mà lý giải, thì quý vị mới có thể hiểu rõ được nghĩa thú mà Phật đã thuyết trong kinh, chúng ta mới có thể đạt được thọ dụng. Thông thường, người ta quy nạp nó thành ba phương diện: thí giả, thọ thí, thí vật; chính là ba phương diện này.

Nhân duyên của ba phương diện này quả thực rất phức tạp, vô cùng phức tạp, thiên sai vạn biệt, nói không thể hết; thật đấy, nói không sao hết được. Chẳng những phạm phu chúng ta nói không hết, mà ngay cả chư Phật Bồ-tát thảy đều đến đây để giảng giải cho chúng ta, thì trong vô lượng kiếp cũng nói không cùng; qua đó mới biết được nhân duyên chẳng phải là sự ngẫu nhiên, vô cùng phức tạp. Huống hồ ba phương diện này, ba phương diện nếu như không thể tụ hội tại cùng một thời điểm, cùng một nơi chốn, thì hành vi bố thí này liền không có khả năng phát sinh. Bắt buộc ba phương diện này nhất định phải gặp nhau cùng một lúc tại cùng một nơi, khi ấy sự việc bố thí này, chúng ta nói tu hạnh bố thí, cái hạnh này mới có thể phát sinh. Tụ hội tuyệt đối chẳng phải là ngẫu nhiên, tụ hội chính là duyên; sự tụ hội giữa người với người là duyên phận, sự tụ hội giữa người với hết thảy vạn vật cũng là duyên phận, không có

duyên phận thì không được. Chính vì sự thật này, cho nên Phật mới dạy chúng ta, sau chữ “Vô trụ” thì phải “Sanh tâm” (*Ung vô sở trụ nhi sanh kỳ tâm*); sanh tâm thì mới có cái duyên phận này, nếu không sanh tâm thì lấy đâu ra duyên phận? Vì thế, chư Phật Bồ-tát trong lúc ở nhân địa, không ai là không phát đại nguyện, phát đại nguyện độ hết thảy chúng sinh, như vậy là đã kết duyên với hết thảy chúng sinh rồi. Do đây có thể biết, hết thảy mọi sự việc, các pháp thế gian và xuất thế gian, không có một pháp nào mà chẳng do nhân duyên sanh.